

**Magiczny
Kraków**

Nie(o)pisane. Tradycja - Pamięć - KobiECE Praktyki Kulturowe

2026-02-16

Wystawa stanowi podsumowanie projektu „W poszukiwaniu tradycyjnych i ludowych kodów kulturowych - Żeńszczyzna - Dziedzictwo Kobiet”, którego celem było wydobywanie i upowszechnianie kobiecych historii wpisanych w lokalne praktyki twórcze, codzienność i pamięć kulturową. Projekt koncentruje się na dziedzictwie kobiet z Krakowa oraz podkrakowskich wsi i miejscowości, ukazując je jako aktywne depozytariuszki i współtwórczynie kultury – zarówno materialnej, jak i niematerialnej.

Centralnym wątkiem ekspozycji są tradycje haftu i koronkarstwa, rozumiane nie tylko jako formy rzemiosła artystycznego, lecz przede wszystkim jako nośniki wiedzy, relacji i międzypokoleniowej pamięci. Umiejętności te były przekazywane w ramach rodzinnych linii kobiecych – przez matki, babki i nauczycielki – ale także pośrednio dzięki wsparciu mężczyzn i w środowiskach zakonnych. Szczególną rolę odegrało tu szkolnictwo zakonne, w tym działalność norbertanek w Imbramowicach, które stanowiło ważny ośrodek edukacji dziewcząt i kobiet oraz transmisji określonych wzorców estetycznych, technik rękodzielniczych i etosu pracy.

Prezentowane na wystawie hafty, koronki i wyszywane tkaniny są więc nie tylko obiektami o pewnych walorach estetycznych, lecz także materialnymi śladami niematerialnego dziedzictwa – opowieści, gestów, praktyk i doświadczeń kobiet. W ramach projektu autorki prowadziły rozmowy z hafciarkami, dokumentując zarówno ich osobiste biografie, jak i historie ich poprzedniczek. W tych narracjach spletały się codzienność, edukacja, praca i duchowość, a także symbolika motywów obecnych w haftach, takich jak pawie pióra, pełniących funkcję znaków pamięci i tożsamości.

Istotnym elementem ekspozycji są również fotografie – zarówno współczesne, jak i archiwalne. Obok materiałów audio i wideo, fotografie stanowią ważne źródło wiedzy o kontekstach społecznych i kulturowych prezentowanych obiektów. Uzupełniają one narrację wystawy, ukazując osoby, miejsca i sytuacje, w których praktyki hafciarskie i koronkarskie funkcjonowały jako integralna część życia wspólnotowego.

Wystawa proponuje spojrzenie na kobiece dziedzictwo jako proces – dynamiczny, relacyjny i osadzony w konkretnych historiach. To opowieść o wiedzy przekazywanej „z rąk do rąk”, o cichych formach sprawczości oraz o kulturze, która trwa dzięki codziennym praktykom kobiet, często pozostających poza oficjalnymi narracjami historycznymi.

Projekt został objęty patronatami:

Muzeum Krakowa,

Muzeum Etnograficznego im. Seweryna Udzieli w Krakowie (patronat merytoryczny),

a także Stowarzyszenia LUD ART oraz Stowarzyszenia Koronczarki Ziemi Krakowskiej.

Organizator: Fundacja Sztuki, Przygody i Przyjemności ARTS

Cele Fundacji to podniesienie świadomości i odpowiedzialności społecznej w zakresie dóbr dziedzictwa

**Magiczny
Kraków**

kulturowego jako wyznacznika tożsamości i potencjału pro rozwojowego oraz historycznych powiązań między Polską a Europą -stała współpraca z organami samorządu terytorialnego oraz instytucjami kultury i instytucjami społecznymi -działalność badawcza, edukacyjna, promocyjna i animacyjna na rzecz rozwoju wielowymiarowej współpracy międzysektorowej -poprawa jakości życia w społecznościach lokalnych - w stronę lokalnego wellbeing -działalność wspomagająca doradczo, szkoleniowo, informacyjnie i finansowo: organizacje pozarządowe, osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej Fundacja ARTS prowadzi działania na rzecz obywateli oraz promocji dziedzictwa regionu. Tworzone są partnerstwa do realizacji wspólnych przedsięwzięć oraz współtworzenia polityk publicznych(lobbowanie na rzecz nowych rozwiązań prawnych w ramach zadań, konkursów Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Województwa Małopolskiego, Gmin Powiatu Myślenickiego).